

RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA *MENTOR NAUCZYCIELA POCZĄTKUJĄCEGO*

Założenia ogólne

Ramowy program szkolenia *Mentor nauczyciela początkującego*, którego docelowymi adresatami są nauczyciele pełniący rolę mentorów początkujących nauczycieli, powstał z myślą o profesjonalizacji mentoringu, jako jednej z form wspierania rozwoju zawodowego nauczycieli. W zmienionym w 2022 r. systemie awansu zawodowego nauczycieli funkcja opiekuna stażu zastąpiona została funkcją mentora, którego podstawowym zadaniem jest wspieranie początkującego nauczyciela w procesie wdrażania do pracy w zawodzie.

Mentoring jako proces wspierania rozwoju od lat wykorzystywany jest w wielu obszarach i branżach. Opiera się na spersonalizowanej i partnerskiej relacji mistrz – uczeń, w trakcie której osoba z dużym doświadczeniem zawodowym w danej dziedzinie (mentor) dzieli się swoją wiedzą i umiejętnościami z mniej doświadczonym pracownikiem (*mentee*), wspierając jego rozwój zawodowy. Obok coachingu i tutoringu mentoring jest nie tylko coraz bardziej popularną, ale również niezwykle skuteczną formą wspierania rozwoju zawodowego pracowników różnych sektorów i branż.

Funkcja mentora w systemie oświaty jest stosunkowo nowa. Zadania mentora nauczyciela początkującego zostały opisane w *Ustawie z dnia 5 września 2022 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (t.j. Dz.U. 2024 poz. 986 ze zm.). Dotyczą one między innymi wspierania nauczyciela w procesie wdrażania do pracy w zawodzie, dzielenia się z nauczycielem wiedzą i doświadczeniem w zakresie niezbędnym do efektywnej realizacji jego obowiązków, inspirowania do podejmowania wyzwań zawodowych. Realizacja tych zadań wymaga nie tylko dużego doświadczenia i mistrzostwa w zawodzie nauczyciela, ale również wiedzy i umiejętności w zakresie planowania i prowadzenia samego procesu mentoringu.

Przygotowanie mentorów do realizacji zadań należy do publicznych placówek doskonalenia nauczycieli. Prezentowany ramowy program szkolenia *Mentor nauczyciela początkującego* może posłużyć jako inspiracja dla publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, które planują i realizują ofertę doskonalenia zawodowego nauczycieli pełniących funkcję mentorów.

Ramowy program szkolenia został opracowany w taki sposób, aby wprowadzić uczestników we wszystkie podstawowe aspekty pracy mentora. Zawarte w nim treści koncentrują się na specyfice mentoringu jako formie wspierania rozwoju zawodowego, roli, zadaniach i kompetencjach mentora, przebiegu procesu mentoringu oraz zasadach etycznych istotnych w pełnieniu tej roli.

Szkolenie może stanowić punkt wyjścia do dalszego doskonalenia warsztatu pracy mentorów – kończy się zaplanowaniem indywidualnej ścieżki dalszego rozwoju zawodowego w roli mentora. Wsparcie ustawicznego rozwoju mentorów przez placówki doskonalenia nauczycieli może być kontynuowane np. w formie superwizji, grup wsparcia czy sieci współpracy i samokształcenia.

Uzupełnieniem ramowego programu szkolenia jest przykładowy scenariusz zajęć wraz z materiałami dydaktycznymi przydatnymi do jego realizacji. W 2025 r. Ośrodek Rozwoju Edukacji przeprowadził pilotażowe szkolenie dla 100 osobowej grupy mentorów, realizowane na podstawie ramowego programu. Wszystkie uwagi zebrane w trakcie pilotażu zostały uwzględnione w finalnej wersji ramowego programu szkolenia *Mentor nauczyciela początkującego* i przykładowego scenariusza zajęć.

Założenia szczegółowe

Adresaci: nauczyciele pełniący rolę mentora początkującego nauczyciela.

Formuła szkolenia: stacjonarna z możliwością adaptacji na formułę blended learning. Realizowane w trakcie szkolenia zajęcia powinny mieć przede wszystkim charakter warsztatowy (min. 80% czasu trwania szkolenia) i uwzględniać aspekty praktyczne pracy mentora. Każdy z modułów programu może zostać rozbudowany w zależności od zdiagnozowanych potrzeb uczestników konkretnej grupy.

Cel ogólny szkolenia: przygotowanie nauczycieli pełniących rolę mentorów do profesjonalnego wsparcia początkującego nauczyciela w procesie wdrażania do pracy zawodowej.

Moduły szkolenia:

L.p.	Nazwa modułu	Liczba godz. dyd.
1.	Wprowadzenie do problematyki mentoringu	4
2.	Rola, zadania i kompetencje mentora	6
3.	Prowadzenie procesu mentoringu	16
4.	Etyka w pracy mentora	2
5.	Planowanie rozwoju zawodowego mentora	2
Razem:		30

Łączny czas realizacji szkolenia: 30 godzin dydaktycznych

Zalecana liczebność grupy: 20 osób

Moduł 1: Wprowadzenie do problematyki mentoringu

Zalecany czas realizacji: 4 godziny dydaktyczne

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

- charakteryzuje mentoring jako formę wspierania rozwoju zawodowego,
- wymienia rodzaje mentoringu,
- opisuje podobieństwa i różnice pomiędzy mentoringiem a innymi zindywidualizowanymi formami wspierania rozwoju zawodowego,
- wymienia przepisy prawne regulujące przygotowanie do zawodu nauczyciela i opisuje zależności między nimi.

Szczegółowe treści:

1. Cele, założenia i rodzaje mentoringu.

2. Mentoring a inne zindywidualizowane formy wspierania rozwoju.
3. Prawne podstawy funkcjonowania mentora i nauczyciela początkującego.

Moduł 2: Rola, zadania i kompetencje mentora

Zalecany czas realizacji: 6 godzin dydaktycznych

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

- opisuje rolę i zadania mentora w procesie wspierania rozwoju nauczyciela początkującego,
- wymienia zadania nauczyciela początkującego,
- wskazuje najważniejsze kompetencje istotne w pełnieniu roli mentora,
- określa korzyści z mentoringu dla początkującego nauczyciela i mentora.

Szczegółowe treści:

1. Rola i zadania mentora nauczyciela początkującego.
2. Zadania nauczyciela początkującego.
3. Kompetencje mentora (formalne, osobiste i interpersonalne, merytoryczne).
4. Korzyści z mentoringu dla początkującego nauczyciela i mentora.

Moduł 3: Prowadzenie procesu mentoringu

Zalecany czas realizacji: 16 godzin dydaktycznych.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

- charakteryzuje etapy procesu mentoringu oraz zadania mentora na każdym z nich,
- dobiera metody i narzędzia adekwatne do celów podejmowanych działań,
- stosuje informację zwrotną jako narzędzie wspierania rozwoju,
- planuje przebieg i prowadzi sesje mentorskie dotyczące poszczególnych etapów procesu mentoringu,
- identyfikuje sytuacje trudne w pracy mentora i dobiera sposoby radzenia sobie z nimi.

Szczegółowe treści:

1. Przygotowanie do prowadzenia mentoringu:
 - nawiązanie relacji,
 - zawarcie kontraktu – określenie zasady i metody współpracy,
 - diagnoza potrzeb rozwojowych,
 - wyznaczanie celów.
2. Realizacja procesu monitoringowego
3. Zakończenie procesu mentoringu:
 - podsumowanie procesu mentoringu (z punktu widzenia *mentee* i mentora),
 - określenie stopnia realizacji założonych celów.
4. Metody i narzędzia wykorzystywane w procesie mentoringu.
5. Informacja zwrotna w pracy mentora.
6. Trudne sytuacje w pracy mentora.

Moduł 4: Etyka w pracy mentora

Zalecany czas realizacji: 2 godziny dydaktyczne.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

- wymienia najważniejsze zasady etyczne istotne w pełnieniu roli mentora,
- identyfikuje w pracy mentora sytuacje stanowiące źródło dylematów etycznych i dobiera sposoby ich rozwiązywania.

Szczegółowe treści:

1. Etyczne zasady w mentoringu.
2. Wyzwania etyczne w pracy mentora.

Moduł 5: Planowanie rozwoju zawodowego mentora

Zalecany czas realizacji: 2 godziny dydaktyczne.

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

- dokonuje samooceny kompetencji szczególnie istotnych w pełnieniu roli mentora początkującego nauczyciele,
- planuje własny rozwój zawodowy w roli mentora.

Szczegółowe treści:

1. Samoocena kompetencji niezbędnych do realizacji zadań mentora.
2. Planowanie własnego rozwoju zawodowego w roli mentora.

Opracowanie:

Małgorzata Dotka-Mossakowska

Bogusława Kalinowska